

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2025. gada 17. decembrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Jautrīte Briede, tiesneši Veronika Krūmiņa un Juris Juriss,
kolēģijas sēdē izskatījusi [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs)
pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 207/2025),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2007. gada 27. novembra noteikumu Nr. 800 “Izmeklēšanas cietuma iekšējās kārtības noteikumi” (turpmāk – Iekšējās kārtības noteikumi) 9. punktu un 5. pielikumu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91., 95. un 111. pantam un spēkā neesošu no tā spēkā stāšanās brīža.

2. Iekšējās kārtības noteikumu 9. punkts noteic: “Apcietinātā lietošanā atstāj priekšmetus šo noteikumu 4. pielikumā noteiktajā daudzumā un sortimentā, kā arī tos pārtikas produktus, kurus var iegādāties izmeklēšanas cietuma veikalā (5. pielikums).” Savukārt Iekšējās kārtības noteikumu 5. pielikumā uzskaitīti pārtikas produkti un priekšmeti, kurus apcietinātais var iegādāties izmeklēšanas cietuma veikalā.

3. Pieteikuma iesniedzējam, iesniedzot konstitucionālo sūdzību, jāievēro Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

Pieteikuma iesniedzējam kriminālprocesā piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums –, un viņš atrodas izmeklēšanas cietumā (turpmāk – cietums). Viņš lūdzis cietuma administrāciju nodrošināt iespēju cietuma veikalā iegādāties olas. Savukārt cietuma administrācijas atbildē norādīts, ka apstrīdētās normas cietumam liedz paplašināt veikalā pieejamo produktu klāstu. Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1022 “Noteikumi par ieslodzīto personu uztura un sadzīves vajadzību materiālā nodrošinājuma normām” 1. pielikumā paredzētā olu dienas norma ir minimāla un uzturvērtības ziņā nepietiekama. Šā iemesla dēļ viņam olas uzturā nepieciešams uzņemt papildus. Tomēr apstrīdētās normas to liedz un tādējādi aizskar Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 91., 95. un 111. pantā ietvertās pamattiesības.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturto daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās. Ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža. Minētā termiņa neievērošana liedz pieeju Satversmes tiesai. Tas ir uzskatāms par samērīgu un pietiekami garu, lai persona varētu sagatavot un iesniegt konstitucionālo sūdzību (*sk. Satversmes tiesas 2021. gada 28. maija lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-52-01 16. un 16.1. punktu*).

Apstrīdētās normas ir formulētas nepārprotami, un Pieteikuma iesniedzējs atrodas šo normu tvērumam tipiskā situācijā. Tādējādi konkrētajā gadījumā viņam nav reālu un efektīvu iespēju aizstāvēt aizskartās pamattiesības.

Pieteikuma iesniedzējs cietumā tika ievietots 2024. gada septembrī. No pieteikuma izriet, ka, tiklīdz Pieteikuma iesniedzējs sāka saņemt cietuma nodrošināto ēdienu, viņš konstatēja tā trūkumus, salīdzinot ar sev ierasto uzturu. Tādējādi kolēģija konstatē, ka apstrīdēto normu tvērumam tipiskā situācijā Pieteikuma iesniedzējs nonāca jau 2024. gada septembrī, proti, brīdī, kad viņš tika

ievietots cietumā un viņam cietumā tika nodrošinātas ēdienreizes. Pieteikums Satversmes tiesā iesniegts 2025. gada 20. novembrī.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 207/2025).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Jautrīte Briede